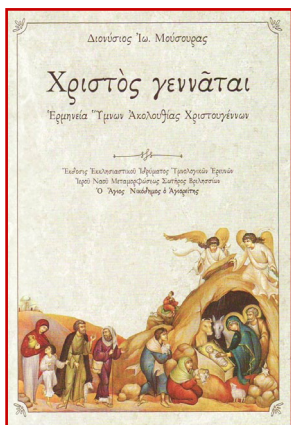

Βιβλιοπαρουσίασις

Διονυσίου Μούσουρα

Χριστὸς γεννᾶται

Ἑρμηνεία Ὑμνων

Ἀκολουθίας Χριστουγέννων

Σειρά: Ἑρμηνεία Κανόνων Δεσποτικῶν καὶ Θεομητορικῶν Ἑορτῶν

Τεῦχος Α΄

Ἐκδόσις Ἐκκλησιαστικοῦ Ἰδρύματος Ἑλληνοκαθημερινῶν Μελετῶν Ἱεροῦ Ναοῦ Μεταμορφώσεως Βριλησίων «Ὁ Ἅγιος Νικόδημος ὁ Ἁγιορείτης».

Ἐκδόση Α΄, Ἀθήναι, 2017.

Σελίδες 80 (14 x 21 ἐκ.).

Πρόλογος

Ὅταν πρὶν ἀπὸ ἀρκετὸν καιρὸ, ὁ ὑπογραφόμενος Π.Β.Π. καὶ ὁ φίλος καὶ συνεργάτης εἰς τὸ ἀναλόγιον Διονύσιος Ἰ. Μούσουρας, συζητούσαμε μαζὶ μὲ τὸν π. Σπυρίδωνα (προϊστάμενον τοῦ ἱεροῦ Ναοῦ τῆς Μεταμορφώσεως) γιὰ τὴν ἰδρυση τοῦ Κέντρου Ὁρθοδόξου Παραδόσεως, ποῦ θὰ ἔχει τὸ ὄνομα τοῦ ἀγίου Νικοδήμου τοῦ Ἁγιορείτου, σχεδιάζαμε – μὲ τὴν χάρη τοῦ Θεοῦ καὶ τίς εὐχῆς τοῦ μεγάλου Ἁγίου καὶ πατρὸς τῶν ἀγιολογικῶν καὶ ὕμνολογικῶν σπουδῶν στὰ μεταβυζαντινὰ χρόνια – ἀφ’ ἑνὸς νὰ προσθέσουμε ἓνα κλίτος στὸ ἀνατολικὸ μέρος τοῦ ἱεροῦ Ναοῦ, ἀφιερωμένο στὸν ἅγιο Νικόδημο, αὐξάνοντας ἔτσι καὶ τὴν χωρητικότητά του καὶ ἀφ’ ἑτέρου νὰ ἐκδώσουμε ἓνα περιοδικὸ μὲ τὸν ὄνομα τοῦ Ἁγίου μας, καθὼς καὶ μιὰ σειρὰ ὕμνολογικῶν καὶ ἀγιολογικῶν ἔργων, πρὸς ψυχικὴν ὠφέλειαν τῶν πιστῶν.

Ἦδη ἔχει ἀνεγερθεῖ καὶ εἰκονογραφηθεῖ λαμπρὰ τὸ κλίτος-παρεκκλήσιον πρὸς τιμὴν τοῦ Ἁγίου μας, ἐξεδόθη τὸ πρῶτον τεῦχος τοῦ περιοδικοῦ στὴν ἀρχὴ τοῦ 2017, καὶ σή-

μερα βρισκόμαστε στην ευχάριστη θέση να παραδώσουμε στους πιστούς της ένορίας μας – και σε όλους τους φιλομαθείς και ευσεβείς αναγνώστες – τὸ πρώτο τεύχος ἑνὸς ποιητικοῦ, ὑμνογραφικοῦ καὶ ψυχωφελοῦς βιβλίου, τὸ ὁποῖο μᾶς φέρνει πιὸ κοντὰ τὰ ὠραῖα κείμενα τῆς λατρείας μας καὶ τὰ κατανυκτικὰ καὶ φωτεινὰ νοήματα τῶν ἑορτίων ὕμνων.

Συμφωνήσαμε ἀπὸ κοινου, ὁ νῦν ὁμότιμος Καθηγητῆς τῆς Ὑμνολογίας καὶ Ἀγιολογίας στὸ Πανεπιστήμιο Π.Β.Π. μαζί με τὸν παλαιὸ μαθητὴ του καὶ τώρα προϊστάμενον τοῦ ἱεροῦ Ναοῦ τῆς Μεταμορφώσεως ἄνω Βοιλησίων, π. Σπυρίδωνα Ράπτη, νὰ παρακαλέσουμε τὸν ἐγκρατῆ φιλόλογο καὶ διδάκτορα τῆς Βυζαντινῆς Φιλολογίας κ. Διονύσιο Ἰ. Μούσουρα, νὰ ἀναλάβει τὴν προετοιμασία καὶ ἐκδοση τοῦ πρώτου βιβλίου τῆς σειρᾶς, πού θὰ περιέχει τὴν ἐρμηνεία τῶν ὑμνογραφικῶν κειμένων τῆς Ἑορτῆς τῶν Χριστουγέννων, δηλαδή: τῶν δύο Κανόνων (τοῦ Κοσμᾶ τοῦ Μελωδοῦ καὶ τοῦ Ἰωάννου Δαμασκηνοῦ), καθὼς καὶ τῶν παρεμβαλλομένων ὕμνων τῆς μεγάλης Δεσποτικῆς Ἑορτῆς, ἥτοι τῆς Ὑπακοῆς, Καθίσματος, Κοντακίου καὶ τοῦ α' Οἴκου, Ἐξαποστειλαρίου, Τροπαρίων τῶν Αἰνῶν, Δοξαστικοῦ, Θεοτοκίου καὶ τοῦ Ἀπολυτικίου.

Τῆς ἐρμηνείας προηγούνται μερικὰ εἰσαγωγικά, πού περιέχουν τ' ἀπαραίτητα στοιχεῖα γιὰ τοὺς Κανόνες καὶ τὶς Ὠδές. **Ἐ**πιπλέον δίδονται μερικὰ ἱστορικὰ στοιχεῖα γιὰ τὴν μεγάλη Δεσποτικὴ Ἑορτὴ τῶν Χριστουγέννων καὶ γίνεται ἀναφορὰ στοὺς δύο Κανόνες τῶν Χριστουγέννων καὶ στὰ ὑπόλοιπα ὑμνογραφικὰ κείμενα τῆς ἡμέρας.

Ἡ ἐρμηνεία τῶν Κανόνων καὶ τῶν ἄλλων κειμένων γίνεται με βάση τὰ τροπάρια τῶν λειτουργικῶν βιβλίων, με ὅλες τὶς φιλολογικὲς καὶ ὑμνολογικὲς παρατηρήσεις τοῦ καλοῦ καὶ πιστοῦ φιλόλογου γιὰ τὴν κατανόηση τῶν ὕμνων, καθὼς καὶ τὸν ἀπαραίτητο σχολιασμὸ τῶν δυσκόλων λέξεων καὶ φράσεων.

Ο κ. Μούσουρας στηρίζεται κυρίως στὸ πολύτιμο βιβλίο τοῦ ἁγίου Νικοδήμου «Ἑορτοδρόμιον, ἥτοι ἐρμηνεία εἰς τοὺς ἀσματικούς Κανόνας τῶν Δεσποτικῶν καὶ Θεομητορικῶν ἑορτῶν», πού

ἔχει ἐκδοθεῖ ἀρκετὲς φορὲς ὡς τώρα. Ὁ συγγραφέας χρησιμοποιεῖ ἐπίσης σύγχρονες γλωσσικὲς καὶ φιλολογικὲς πηγές γιὰ νὰ βοηθήσει τὸν ἀναγνώστη, ἀλλὰ δὲν ἀπομακρύνεται ποτὲ ἀπὸ τὶς θέσεις τῆς Ἁγίας Γραφῆς καὶ τῶν Ἁγίων Πατέρων τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας. Τὴν κεντρικὴ θέση στὴν ἔκδοση κατέχει ὁ ἀρχαῖκός λόγος, πάντα μὲ μαῦρα στοιχεῖα, ἐνῶ ἡ ἔρμηνεῖα κατὰ στίχο ἀκολουθεῖ ἀμέσως (ὅπως

στὰ παλαιὰ Μαθηματάρια τῆς Τουρκοκρατίας) μὲ πλάγια στοιχεῖα καὶ ἄλλο χρῶμα καὶ ὁ ὑποσελίδιος σχολιασμός μὲ μικρότερα στοιχεῖα.

Οἱ ἀναγνώστες ἔχουν σοβαροὺς λόγους νὰ εἶναι εὐγνώμονες πρὸς τὸν πολλὰ κοπιᾶσαντα Διονύσιο, γι' αὐτὴν τὴν πνευματικὴ καὶ φιλολογικὴ προσφορὰ του, ἢ ὅποια, μὲ τὴν βοήθεια τοῦ Θεοῦ, θὰ συνεχισθεῖ μὲ τὴν ἔρμηνεῖα ὕμνογραφικῶν κειμένων καὶ ἄλλων σχετικῶν ἑορτῶν σὲ προσεχῆ τεύχη τῆς ἴδιας ἐκδοτικῆς σειρᾶς.

Π.Β. ΠΑΣΧΟΣ
Ομότιμος Καθηγητὴς
τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς
τοῦ Ε.Κ.Π. Ἀθηνῶν

* * *

Περιεχόμενα

Πρόλογος.

Εἰσαγωγικά.

Ἐρμηνεῖα τῶν Κανόνων τῶν Χριστουγέννων.

Ἐρμηνεῖα Ἐξαποστειλαρίου, Στιχηρῶν τῶν Αἰνῶν, Δοξαστικῶν, Θεοτοκίου καὶ Ἀπολυτικίου.

